

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

21 iulie st. v.

august st. n.

Este în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 29.

ANUL XXVII.

1891.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei

Furtună.

Quiet de vânt, topot de plóie,
Pe gémuri cad, curg în șiróie
Stropii de plóie.
Fulguri scánteiu, norii-i deschíd,
Tunetul greu, tremură 'n zid;
Ochii-i închid.

Fruntea mi-o plec pe gémul rece,
Ascult mereu, că nu mai trece
Furtuna! — Rece
Se 'nșeleg în pept, jalnici simșiri,
In gând apar dulci amintiri
Din vechi simșiri.

Furtună 'n pept, — nour afară,
Lacrimi în ochii, — ploia-i, de veră
Dar ah, afară
Norii s'au dus purtați de vânt...
Sufletul meu e, un mormént —
Frunză în vânt.

Lucreția Suciu.

Gura satului.

(Incheiere.)

Gn deosebi i plăcea lui Ghiță, a se lăuda înaintea domnilor, popilor și dascălilor, fiind că și el se ținea fruntaș, care are datoria a se îngriji cu căpeteniile dimpreună de bunăstarea satului.

Astfel se povestește, că într'o zi de veră cam după amiază, Trandafirăscu mergea în pas măsurat pe coasta Merezinului spre biserică, iar înaintea lui pașia iute și măruntel Mitru dascălul către școala sa din deal. Se dice, că Mitrea văduse bine pe Ghiță venind înderțul seu, dar se făcea că nu l'a vădut și mergea cufundat în gânduri cu capul plecat.

Dela o vreme Trandafirăscu ne mai putându-se stăpâni încep să strige cu glas lenes și nădușit:

— Măi dascăle, măi, măi!

Mitru dascălul știind unde are să eșă lucrul să făcea, că nu aude și mergea înainte.

— Măi dascăle, măi, măi! mormăi Trandafirăscu a doua óră.

Atunci dascălul se opri, se întorse înderët și duse:

— Ian vină mai iute, ce te tragi așa ca un urs?!

— Vină, vină, dar nu pot, response Gura satului suflând din greu; iar când ajunse la Mitru, se opri, i dete mâna, apoi își luă pălăria din cap, își șterse sudorea de pe frunte cu mâneca dela cămașă și duse:

— Mă, dar cald mai e! Te topești ca peșcele, bată-l norocul, că aseră știu că avui parte de densul. Inchipuește-ți frate dragă, vine ieri pe la amurg la mine un prietin dela Giula cu căruța încărcată de peșce verde și-mi cere conac peste nópte, fiind că voiă a merge la tîrgul Păncotei. Ce să facem, trebuie să găzduim pe bieții drumari: îl primesc cu dragă voie, i pun caii în grajd și bag căruța în șură, iar el da nu aduce niște pESCOCI, iar nevasta-mea de colo, da nu fuge, da nu ferbe și eu da nu mănec da nu mănec, da nu bem cu prietinel la vin de cel ca oglinda dela via mea din Ciot, de ne-am făcut numai rugia. Astăzi iară pe altă dungă: O pune pécatele pe Măriuță, să fierbă o șuncócă, câtu-i bolovanul dela de lângă cărarea Merezinului și eu lăcomos cum sînt, da nu mănec, da nu mănec, da nu me cuprind; apoi o sete neimpăcată, de-mi părea să sorb întréga fântână dintr'o inghițitură; dar iar me gândesc, de ce să beu eu apă, când podrumul mi-i plin de vin? Așa și fac, me duc în pivniță și slobod după olaltă patru păhare. După tóte aceste atât de tare m'am umflat, fratele meu, încat acuma abia me trag.

— Bine Ghiță, de ce mănanci tu ca porceii, response dascălul, prefăcându-se că crede minciuna.

Cu tóte aceste Ghiță eră sgărcit peste măsură; el legă crețarul cu dece noduri și mai bucuros mănecă rușine, decăt să prede banii căștigați cu grea sudóre.

Se dice, că odată colea în săptămána mare, când umbliă preotul din casă în casă, să facă sfeștania îndatinată pentru curățirea casei înaintea praznicului, a ajuns părintele Gherasim și la densul ca la toți creștinii cucernici și doritori de curățenie. Face părintele sfeștania, sărută Ghiță, găzdărița, copiii și slugile crucea și când trebuia să plătescă tacsă obicinuită, chiamă Ghiță pe Măriuță la fața de mesă:

— Schimbat-ai măi muiere, țidula aceea? să mulțumim domnului părinte pentru ostenelă?

— Schimbat? .. response nevasta de colo cam necăjită; dar am eu vreodată vreme să es din casă, când la mine nu-i duminică, nu-i serbătóre, ci cât e anul de lung robesc aici lângă atâtea treburi, ce pică în o gospodărie, cum e și a noastră.

Părintele Gherasim cunoșcea bine pe credinciosul seu și ca să-l pună la probă, dice:

— Nu te necăji de loc Ghiță; adă încoci țidula aceea, dór voi puté-o schimbă eu! Cât e de mare, de un florin?

— Mai sus, părinte, răspunde Ghiță tot cam necăjit.

— De cinci? întrebă popa iarăș.

— Și mai sus!

— De zece?

— Tot mai sus!

— Dăi pace; iacă va pune seca Măriuță niște oue pentru preutésa coșarcă, că și acelea vor fi bune.

— Ouă, bată-le păcatele, ȳice Ghiță zimbînd, decă ar fi. Că nevésa acésta nu a avut alt lucru, ci a pus douespredece cloșce și acuma n'ai tu în tótă casa un ou, să faci o pătură de tăitei, decă ț-ar pică un om cinstit la casă.

— Pus da, observă Măriuță de lângă cuptor; fiind că șcii tu bine, că cât e véra de lungă ție îți trebuie un puil la prânț și unul la cină și tu nu ești ca alți bărbați, să mai mănânceți și câte-o chisăliță ori o mămăligă, ci numai carne și iarăș carne; nu-i vorbă, e și bună blagoslovită, — dómne iértă-me că-i șeptémăna mare; — dar veți că mi-i prea greu mie, să te șciu cu ea cât este anul.

Părintele vędënd, că nu-i ispravă, își inveșce cartea în patrafir și stringëndu-o sub suoră merge în tréba sa apérându-se de căne, care a eșit și el să-l petrecă.

Dar Ghiță Trandafirescu eră după vorba romănescă scump la tăriță și ieftin la faină și ce cruță la luvară dădea la pod. — În tóte treburile casei eră cruțator afară din sémën, dar când eră vorba, să dovedésca vinováția mănăcătorilor nu băgă în semă banul cum nu bagi cănele și Ghiță cel cruțator se făcea risipitorul cel mai ușuratic.

Astfel eră Ghiță Trandafirescu, un om neînțeles de nimenea, o ghicitóre, pe care nime nu o putea deslegă.

Erau ȳile, în care firea lui se schimbă cu desevșire: el eră aședat și înțelegt, ținea să se șcie de om cu vędă și trecere înaintea sátenilor și de aceea nu mergea pe lângă gard, ci prin mijlocul ulițelor călcând pe talpa întregă și legănându-și trupul la fiecare pas. I plăcea, ca bărbații mai tineri, femeile și copiii să se scóle de pe pomnóle când trecea pe lângă dênșii și el nu răspundea: mulțam ci mulțámim dvóstre! I plăcea să stee de vorbă în drum cu popa ori cu dascălul și atunci privia în tóte părțile uitându-se, decă îl vede satul. I plăcea să męrgă ómenii la dęnsul acasă după sfat și el atuncea i dogeniă pentru greșelile făcute și cu o părintésca bunétate i invétă cum să lucreze. El în primărie eră omul cel mai cuminte și aședat, în biserică creștinul cel mai cucernic și evlavios, — un om, căruia putea ori și cine să-i sárute mână.

Dar tóte aceste însușiri erau la Ghiță rari și trecétóre; erau període de o neesplicabilă luciditate, care inse treceau tot atât de repede precum au venit.

Intr'un cias, într'o clipire de ochi, acele însușiri dispăreau, Ghiță cel aședat se prefăcea în lărmuitorul neimpăcat și dușmănos, căruia nimic nu-i eră pe plac, nimic bun și frumos, Ghiță Trandafirescu eră Gura satului.

Atunci el nu mai mergea în linie dréptă de alun-gul ulițelor, nu pășiá męsurat și asemenea printre ogașele trásurelor, nu așeptá, ca femeile să se scóle înaintea lui și copiii să-i sárute mână, ci mergea ca o vęntósă gonită, oprindu-se la fiecare adunare de muieri și începënd în glasul seu țivlitor dojana meritată:

— Dară voi? ședeti ca 'n ședétóre și ca în ȳia de Pașci și lăsați pe bieții bărbați să se frigă singuri în căldura sórelui pe la fântána Stanchii și pe fețele dealurilor. Ședeti de ve umbriți ca niște boerese, iară

în casă te impedeți în gunoiu și în grădină te neci în cucută și scăeți! Și apoi prăpădiții aceștia de copii, ce cască tótă ȳia gura pe uliți, de par că șcóla de lângă biserică nu ar sta gólă ca o tócă și ca și cum ei nu ar puté mână boii pe «Valea de coje» în sus? — Ei puicutele mele, bună lume mai trăiți voi și reu își trag bărbații vostri séma, că ve lasă atât de slobode; bătuta, drăguța, e lécul pentru buba vóstră, să se mai spele cea rugină de pe piele și sprintenindu-ve puteți purtá mat ușor hoitul cel din spate!

Femeile roșiau de necaz și de rușie și după ce Ghiță trecea mai departe șoptiau între dęnsele:

— Ttiu, bată-te tāmăia, gură nespelată; da po-cit și potcaș te-a mai lăsat Dumneȳeu sfântul!

Iar copiii se șguliau pe la spatele mamelor lor ori se trágeau în ocóle și priviau printre nuelele gardului la arătánia cu care i șpériau mamele, când i apucă pe mititeii tónele.

Când eră Ghiță astfel șciea tótă lumea, că iar s'a incurcat în procese, că iar a început góna în contra mănăcătorilor. Și Ghiță eră de multe ori astfel, eră mai totdęuna astfel, numai câte odată, când și când, rar de tot se mai mulcomiá, și mai cuminiță și se făcea omul blánd din ȳilele cele rare.

Atunci el eră ușor de căștigat pentru ori-ce învinuire, atunci dădea mână de ajutor ori și cui, care doriá să-și rěsbune și tóte planurile de gonire eșiau la acest fel de ocasii din titva lui neimpăcată.

Și lucru de sine înțeles, că incurcându-se în atâtea procese, ungënd atâtea osii, Ghiță Trandafirescu a risipit averea moștenită dela părinți și la bętránețe a ajuns la sárăcie. Totuș grigile vieții nu l'au necăjit nici atuncia: copiii și baba, pe care de atâtea ori a batjocorit-o în tinerețe, i căștigau pánca cea de tóte ȳilele și moșul Ghiță putea umblá în tignă în trebile satului și bisericei. Nu-i vorbă, nu mai eră el conducătorul de odinióră, dar el eră isvorul, dela care porniau tóte pęrele, tóte certele și gálcevele, ce se întemplau în sat.

Și chipul lui nu s'a schimbat nici la bętránețe; el eră tot atât de vęnos și de clasic, avea în ochi acelaș foc și aceeaș strălucire; numai pęrul capului și mustața i albise ca argintul și glasul lui resunător își perduse din putere.

Astfel eră Ghiță Trandafirescu când eu urmând destinului sorții nemilóse am plecat în lumea întregă și când m'am reintors la vatra copilăriei mele, el nu mai eră între cei vii, durmiá sęrmanul somnul cel nesfērșit în cimiterul de sub cósă Merezinului; vreme, ca să nu ȳic pentru totdęuna, neștęrsă în inimile șirienilor și póte a tuturor románilor de sub podgorie.

I. T. Mera.

Proverbe.

Când ai vrabia în palmă, țiar plăcea s'o ai și pe cea de pe par. (Romănesc.)

C'o minciună boerescă, treci în țera unгурésca. (Romănesc.)

Frica de femeie e începutul înțelegciunei. (Francez.)

Cine alérgă pe calea imbogățirei caută să șcie să se opréscă la vreme ca să nu piérdă tot. (American.)

Un om de litere regretă în totdęuna că ceea ce a voit să scrie n'a putut pune pe hárție.

Scumpul la tărițe e ieftin la faină. (Romănesc.)

Intre ómeni . . .

Aşá-i! . . . Un ideal din suflet
 Ți s'a desprins, s'a spulberat,
 Un ideal frumos de care
 Viéța 'ntrégă ți-ai legat;
 Te dóre, — șciu! Ți-i dor de densus
 Și simți cum că te stîngi, — șciu iară!
 Și te 'nțeleg că-ți vine-a plînge . . .
 Aşá-i! . . . E trist din cale-afară!

Dar intre ómeni șterge-ți ochii
 Când desnădejdea de pîtrunde
 Și lacrimile și durerea
 Cu ingrigire ți le-ascunde;
 Și spune glume și zimbeșce
 Grozavul zimbet de actor,
 Căci nu-i frumos și nu-i cuminte
 Să tulburi veselia lor.

Și decă totuș simți nevoia
 Ca sufletu-ți să se descarce
 De suferința fără margini
 Sub greutatea cărei zace,
 Atunci retrage-te de-o parte
 Și reșăsește-te pe tine
 Și plîngi ca paserea de nópte
 Pe-ale trecutului ruine.

Și plînge-te la flori, la stele,
 La munți innalți, la văi profunde,
 Căci numai lor nu ai nimică
 A le minți și a le-ascunde
 Și numai ei or să te-asculte
 Tăcuți, nesimțitori, pioși,
 Ca niște frați de suferință,
 Ca niște prieteni credincioși.

Ori plînge-te la vîntul sărei,
 La apele ce curg mereu,
 La paserile călătóre,
 La pietri și la Dumnegeu, —
 La tot ceea ce nu te vede.
 La tot ceea ce nu te-aude, —
 Dar intre ómeni fii cuminte
 Și lacrimile ți le-ascunde

Ioan N. Roman.

Juvaerul Reginei.

Comedie intr'un act, de Al. Dumas fiul.

(Urmare.)

Scena IV.

Luisa, Filip. (In robdeșambrea.)

Filip. Iértă-me, — me dusesem ca să me desbrac. Șciu că n'ai nici odată obiceiul de a me chemá așá de târziu, și vei iertá deasemenea nepotrivirea costumului . . .

Luisa. Nu e vorba acum de asta.

Filip. Dar de ce?

Luisa. De un interes mai mare.

Filip. Ei bine, spune-mi-l. Nu te-am vêđut nici odată intr'o astfel de agitare. Frumósá mea juvaer-giță! nu cumva mai scađi din prețul colieului?

Luisa. Nu e tocmai acum momentul potrivit pentru glume. — Ia-n spuno-mi, vei face cel puțin odată in viéța, ceea ce-ți cer eu?

Filip. Vre-o altă dorință?

Luisa. Tocmai!

Filip. Sînt gata. Ce voești?

Luisa. Nimic, sire, decát să-mi dai dreptul să caut intre cheile dtale, cheia cutiei aceste.

Filip. Cu mare plăcere, mai ales că cheia acésta o am intotdeuna la mine . . . Dar totuș aș vré să șciu . . .

Luisa. Am promisiunea dtale!

Filip. Da . . . Vrei și cutia séu numai cheia?

Luisa. Le voiesc pe amêndoue.

Filip. Prea bine. Și vei fi mulțumită?

Luisa. Prea mulțumită!

Filip. Bine. Micul teu căpușor se aprinde cam lesne câte-odată. Dar îmi vei da voe, inainte de ați face acest present, să stabilesc órecari mici clause. Vrei să-ți ofer acésta cutie, Ț-o ofer, inse dta să-mi inapoeseți tot ce se va aflá inlăuntru ei, și anume niște hârtii.

Luisa. Da.

Filip. Juri?

Luisa. Pe onóre! (El îi dá cheia.) Dar după ce voi fi cetit aceste hârtii, sire!

Filip. Ceteșce-le. (Ea deschide cutia.) Inse fii sigură că nu vei aflá nimic din aceea ce ar puté atinge cea mai gelósá inimă femeieșcă.

Luisa. Iat-o s'a deschis.

Filip. Dă-mi indêrét hârtiile . . .

Luisa. Dar de sînt de?

Filip. Dela Louvre . . . Veđile bine, că sînt niște simple hârtii de afaceri . . .

Luisa. (Resfoindu-le.) Cari ar plătí cu ușurință doue coliete ca cel ce ți l'am cerut mai adineaori. Regele Filip al V-lea, își plînge sárăcía, și dice că toți banii sei îi dá națiunei, — și cu tóte aceste intr'o cutie de aur el ascunde un milion! Un milion cel puțin, in bonuri plătítóre la vedere, in trate, in rente ale Spaniei! . . . Ah! sire! nu sémeni de loc a fi nepoțelul ilustrului dtale bunic, care, temêndu-se să nu remáie intr'o ȓi singur, cheltui, fără a i se párea prea scump, mai mult de o sută de milióne, pentru unica lui Lavalierié.

Filip. Și de aceea Franța a ajuns astăđi intr'o stare atát de tristă. Crede-me, dnă, că e un mare atentat asupra poporului dărapanat de sárăcía, când un rege plâteșce cu o sută de milióne pe întreținuta sa. Ș-apoi, fiecare om ori rege, póte purtá corona după placul lui E lucru fórté uricios să ȓarii in faldurile giulgiului regal un întreg popor, pe care cerul ți l'a incredințat să-l cãrmuești. Șciú bine că Carol al 7-lea iubiá pe Agnés Sorel, dar Jeana d'Arc, luând sceptrul seu de pe altar, a salvat Franța . . . Dđeu mântue astfel pe cei ce-l iubeșce. Louis XIII avú pe Richelieu, Louis al XIV are pe acelaș om! Dđeu le dá putere și sprigin; dar eu? un rege, incoronat abiá de ieri, nu pot astăđi să-mi implant mánile in tesaurul Spaniei, — de óre-ce trebuie să prefac totul fără ajutorul nimáruí; căci, după párererea mea, un rege trebuie să șcie că el aparține poporului, iar nu poporul lui.

Luisa. Ș-acum ai sfêrșit? Lucru straniu! Eu nu sînt Agnés, și cu atát mai puțin Lavalierié. Nu voi fi in stare să fac o revoluțiune generală pentru un biet coliet, ce prețueșce un milion. Sire, acésta morală și aceste ingrigiri sufleteșci s'ar cădea să fie adreseate unei întreținute, iar nici de cum unei femei. Decă-mi amintesc bine, pot să spui că și eu de asemenea sînt regină a Spaniei, și nu am luat cu forța tronul meu. De când sînt in Castilia, poporul a vêđut cum șciú eu să-l ajut in nevoele sale, precum n'aveau obiceiul să facă femeile regilor anteriori. Drept să-ți spun, sire, când am deschis cutióra acésta

credeam că voi descoperi un secret, dar un secret de amor... Sînt măhnită mult că am fost înșelată în părerea mea, și deci închid din nou cutia și-ți inapoiesc cheia.

Filip. Și tot mai ești mîniósă pe mine?

Luisa. Nu... E fôrte cu drept că fericirea sușilor mei să fie preferată inaintea capriciului meu, și îndată ce me voi retrage în apartamentul meu, voi multumi lui Dđeu de astă lecțiune!

Filip. Iar apartamentul! Dar să lăsăm la o parte neînțelegerea asta. Fii bună, e ceva și mai ușor decât să fii frumósă; fie-ți milă de plictisela inimii mele, și n'o mai spori încă cu o astfel de rigóre. Am greșit... de patru ori greșit!.. O regina mea! aș puté eu óre să me umilesc mai tare inaintea ta? Crede-me acum, că nu caut decât un mijloc, — în afară de acești bani, — prin care să rentorn cătră mine inima ta îndurătoare. Voi să-ți esplic anume ce trebuie să fac cu acea sumă. Mai întei...

Luisa. Nu-i de trebuință.

Filip. (Confidențial.) Voi prin acești bani să ating un mare scop, pe care se rađemă salvarea întregului stat.

Luisa. Ai?... Și ce pericole așá grozave amenință Spania, te rog?

Filip. Un pericol fôrte mare.

Luisa. Dar spune-mi-l și mie...

Filip. Sêrmana nóstră patrie e amenințată de o mare revoluțiune internă.

Luisa. Și dta vrei s'o scapi cu un milion?

Filip. Tocmai. Cutióra acésta conține salvarea sa. — Ríđi?

Luisa. Și de unde-ți sosesc banii?

Filip. Din Franța.

Luisa. (Tot ironică.) Și tronul e amenințat?..

Filip. Tocmai.

Luisa. Și dta?

Filip. De óre ce me tem de tron, trebuie să me tem și pentru noi.

Luisa. Dar vorbești, me rog, serios?

Filip. Te indoiești de cuvêntul meu? — Da nu șcui că o conspirațiune...

Luisa. Și ca să nimicești o conspirațiune acești bani numai îți va fi de ajuns?

Filip. Sper.

Luisa. Și cine a descoperit complotul?

Filip. Louis XIV.

Luisa. Ce spui?

Filip. El mi-a trimis îndêrêt acest milion, pe care eu îl țin ascuns, și care-mi servește să plătesc poliția mea secretă...

Luisa. Și de ce nu-mi spuneai deodată tóte aceste... Dar ministerul dtale e amestecat cumva...

Filip. Iată tocmai ceea ce nu șcui. Am primit o incunoșcînțare, dar acolo nu sînt trecute tóte numele...

Luisa. A! de-ar fi și el amestecat...

Filip. Cum?... póte că-l urășci?..

Luisa. Din tot sufletul meu.

Filip. Și ce ța făcut el óre, scumpa mea.

Luisa. Suferă de bêtrânețe, bôlá incurabilă.

Filip. Dar care trebuie iertată, când bêtrâna sa rațiune susține corona nóstră.

Luisa. Rațiunea acésta me plictisește peste mêsura, și regret mult c'am părăsit munții în cari locuiam inainte, pentru ca să vin să me instalez în mijlocul unei astfel de menagerii... de miniștri.

Filip. Luiso! Dar ce e de făcut?

Luisa. Ce? să-i isgonești pe toți și să-i inlocuești cu ómeni tineri, pe care să-i deprinđi a îndeplini tóte voințele tronului.

Filip. Și n'ai puté tu, încântătoare-o consilieră, să-mi spui pe cine să numesc în noul minister?

Luisa. De ce nu?..

Filip. Să ascultăm! (Ironic.)

Luisa. Ríđi, nobilul meu soț... Dar femeia se pricepe cu mult mai bine a guverná decât bărbații. — Spania astáđi este un mare buchet de femei și de trandafiri, — nu mai e acea țêrá coplesitóre și vecinic triumfătoare, sub drapelul unui Carol Quint! Focul patriotic s'a stins aici aprópe cu totul. — Acum, ca să nu te mai temi de fortuni, trebuie să-ți compui un guvern care să se ocupe numai cu plăceri, amururi, serbări și petreceri... și de mai lăsá de mine să domnesc și să aleg ómenii mei fii sigur...

Filip. Te iubiam prea mult, — și acum te iubesc și mai mult încă. Gângânești așá de bine când îți iei tonul regesc... Deci, ca să fim scurți, — pe cine vom alege, frumósă mea suverană, ca să-i încredințăm țêra ce ne-a dat-o cerul? — Mai întei la finanțe?

Luisa. Pe contele d'Arona.

Filip. Pe el! la finanțe! Un nebun destrămat, care n'a putut administrá propriile lui averi dar încă ale statului!

Luisa. Bine đici.

(Incheierea va urmá.)

N. A. Bogdan.

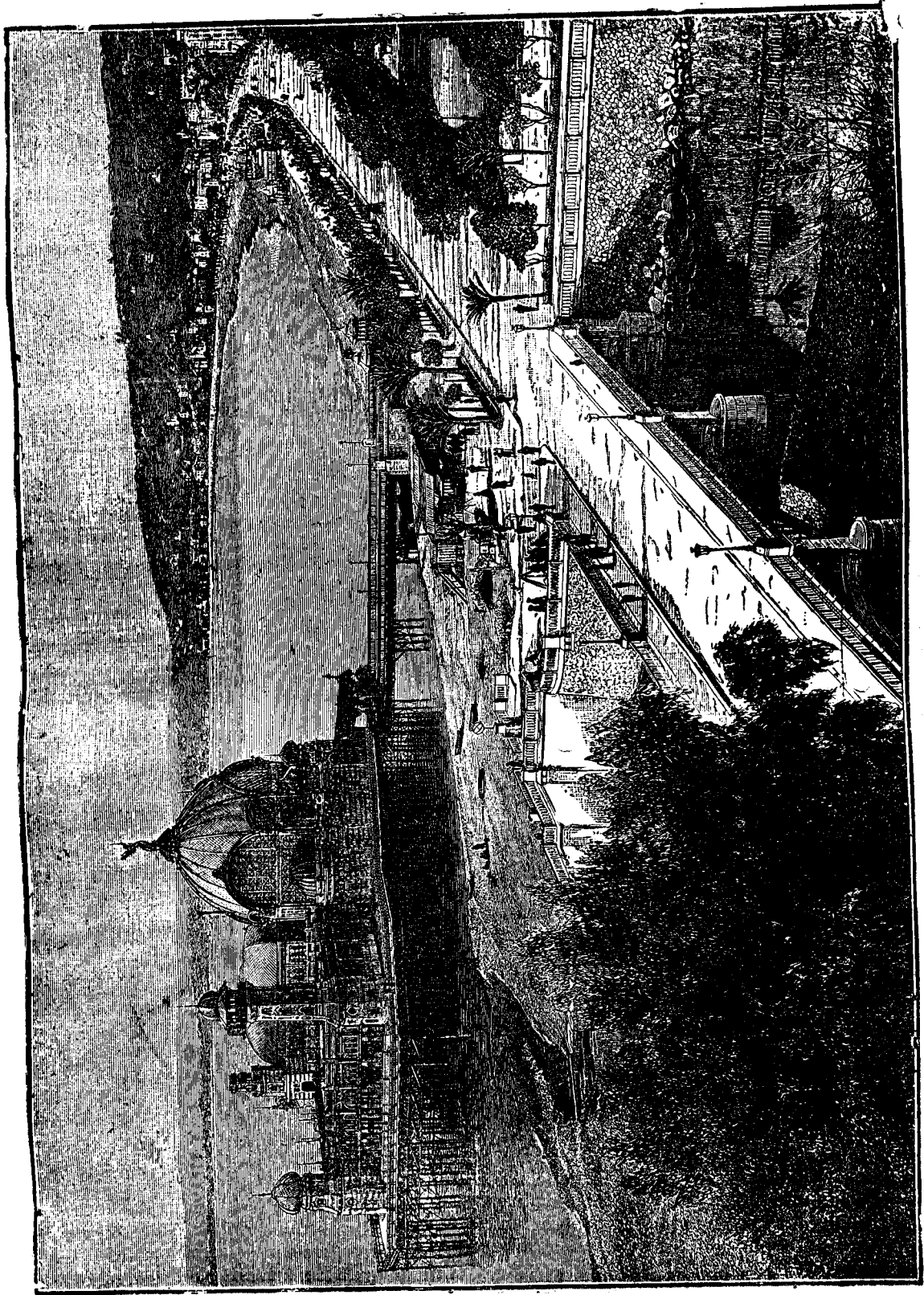
Nutrirea copiilor mici (sugători).

Nutrirea este titlul unei broșurele ce s'a tipărit la 1888 în a doua edițiune în un milion de esemplare, și la espozițiunea congresului al X-le de medicină din Berlin 1890 se distribuia amatorilor. Autorul nu-și pune numele, ci đice că e un pediatru séu doctor de copii (Kinderarzt.) Cum acésta cãrticică e tipărită la Hamburg, unde pare că specula americană pune mai întéiu piciorul pe contingentul nostru (și dr. Koch a practicat în Hamburg), și cum acésta broșurică laudă peste mêsura un preparat alimentar pentru nutrirea copiilor, anume supă de făina de Kufeke, se pare că acésta cãrticică e făcută pentru speculă; dar după cetirea unor părți ale ei, m'am convins că e scrisă de un om competent și că merită a fi cunoscută și de mamele române, cel puțin în părțile ei mai esențiale.

Baea primă a copilului trebuie făcută cu multă ingrigire. Apa nu trebuie să trecă peste 28 de grade Réaumur. Termometrul ce se întrebunțéază la mêsurarea apei trebuie să fie exact, și nu e bine a permite móșei séu ingrigitórei ca, după obiceiul reu, să mêsure căldura apei cu cotul mâinii. O bae prea ferbinte póte fi cauza unei morți subite. Copilul scos din bae se pune pe o pânză încălđită (nu ferbinte) și apoi pe perină, unde se șterge ușor, dar bine, și se îmbracă cu albituri puțin încălđite.

Îmbrăcăminte constă numai din o cămășuță și o jachetă, înfășindu-se apoi cu un scutec de pânză și altul pe de-asupra de lână. Afară de fașa umbilicului, să se evite așá numitele bande de înfășat. Mănele și piciórele să aibă loc de a se mișcă sub scutece. Se culcă copilul astfel învêlit pe o perină de pěr de cal (nu de pene) și se acopere cu o plapomă caldă de lână.

Trebuințele de hrană sînt fôrte mici în primele 24 de ore, pentru că copilul mai mult dórme. Laptele mamei este hrana cea mai naturală pentru copilul sugător; este deci chemarea fiecárei mame ca ea ênsași să-și lăpteze copilul, decă nu mai mult, apoi cel puțin în primele luni séu sêptemâni. Fără

CASINO DI NIZZA.

cause imperioase nici să nu se sustragă vre-o mamă dela această chemare dintre cele mai frumoase.

Despre capacitatea mamei său a unei doice de a lăptă se poate pronunța numai doctorul.

In cas că suntem forțați a nutri copilul cu alimente în lipsa peptului, acelea trebuie să fie rațional alese.

Laptele de vacă subțiat și cu un adaus de zăchar s'ar apropiă mai bine de laptele mamei; dar mai cu sênă. în orașe mari nu putem avea acest lapte tot dela aceeași vacă și de compozițiune egală; mai departe chiar și cu laptele cel mai regulat de vacă se nasc adeseori turburări în stomacul copiilor: de aceea a trebuit să se caute suplinitor din imperiul plantelor, care să se apropie de hrana primitivă a copilului, adecă de laptele mamei, și acesta s'a găsit în făina de grâu, cu care se prepară diferitele făinuri de copii (cea de Kufeke din Hamburg, cea de Nestle cu lapte din Helveția etc.)

Hrana se dă copilului sugător la câte doué ciasuri în primele luni, dela a treia lună încolo la câte trei ciasuri, nu inse ca să strici somnul copilului pentru a te ținea de o punctualitate prea severă. Somnul încă e o hrană bună și o condițiune ca copilului să-i mērgă bine.

Plânsul e graiul copilului, și mama trebuie să caute cu atențiune ce cere copilul. Nu ori ce plâns al copilului însemnă că copilului îi trebuieșce hrană.*

Nóptea să nu dăm copilului hrană, ci să-l deprindem dela naștere a nu primi hrană în orele de nópte (dela 11—5). Acēsta trebuie executat cu energie pentru mamă și copil. Când plânge că e ud, se usucă. Este de a se evita nepriinciosul legănat și zgățait al copiilor, fie și numai pe brațe. De prisos este și purtatul pe brațe al copilului în primele luni, ca și caratul în căruță cu scop de a-l adormi, apoi și cântatul și altele. Reu este și aceea de a da copilului câte un obiect în gură ca să-l sugă.

Așá dară decă plânge copilul de fóme, va primi hrană; decă de udelă, se va înfășá uscat; decă îl strânge hainele, ele se mai lărgesc; decă are dureri de pánțece, ceea ce adese se cunóșce din aceea că copilul tot apropie genunchii la pánțece, atunci i se prepară și dá un ceai de mușetel (romăniță) din care i se dá doué lingurițe, iar decă pánțecele e tare și roșu se unge cu unt de migdale cald.

Grigim de aer curat, de curățenie, băi calde dîlnice.

Véra putem scóte afară la aer pe nou născut dela doué săptămâni încolo, ierna după șese săptămâni. In casuri de bólă se chiamă neintârziat doctorul.

II.

Nutritrea oopilului sugător ou lapte de vacă se face până la vârsta când i-a dat patru dinți dinainte și când poate mánca și alte bucate. Acel lapte ce i se dá să fie așá de cald ca al mamei 28—30 grade R. său 35—37 Celsiusu).

Stêrcu (capacu) de gumi elastic dela sticla de supt să nu se mai întrebuinteze decă s'a moiat prea tare, laptele prin acesta să nu vină nici prea mult nici prea puțin; în timpul liber el (gumi elastic) să stea în apă curată, precum și sticla să se spele după ce a supt copilul din ea și să se țină umplută cu apă până la următoarea nutritre a copilului.

Mai mult de 10—15 minute să nu se lase sticla la gura copilului.

Indată ce copilul poate bea din cēsă, nu mai trebuieșce să se întrebuinteze sticla de supt.

* După alții igienisti, este bine a da copilului hrană de câte ori plânge și de câte ori vrea!

Laptele de vacă trebuie subțiat și anume la noul născut o parte lapte și trei părți apă (său și 4 părți apă) iar mai târziu 1 parte lapte și 2 apă; dela a 5—6 lună în sus se dá copilului lapte curat. Laptele de capră are trebuință de supțiere și mai mare, cam cu un sfert mai mare, pentru că este mai gras decăt cel de vacă. (Cu un adaus de făină Kufeke nu se nasc așá des deranjări în nutritre ca cu laptele supțiat pur.) La diaree de asemenea se întrebuintează cu folos făina de copii dându-se mai grósă, iar la copiii incuiați se dá mai supțiată pentru a produce eșire afară. Eșirea dinților se poate cunóșce adese, ori de pe unele semne de iritațiune din gură. Copilul devine neliniștit, soliveză mult din gură, strigă de odată și apoi iar se linișcește și e vesel. Pe obraz se arată căldură și roșeță, copilul duce obiecte la gură ca să le ródă pentru că gingia îl supără. Adese se mai adaugă cãtră acēsta și o neregularitate în stomac. La diareă se dá făina de Kufeke mestecată numai cu apă, iar când e copilul incuiat i se adaugé lapte. La deranjări mai mari se consultă doctorul.

Întercatul nu se face dintr'odată, ci se dá copilului din și în și mai puțin lapte și de altă parte mai multă hrană.

Odată ce copilul e întercat, să nu-i dăm hrana ce o mánca ómenii mari, căci ei nu pot mestecá și ca ómenii mari. E bine deci a le da, până la eșirea tuturor dinților, afară de lapte și supă, apoi și biscuit, franzelă (jimblă) veche moiată, crupe (uruielă), gris, orez, óue, arpacaș, sago în bulion și bucate moi de óuă. Cele de gâină sânt cele mai potrivite pentru copii. In timpul dentițiunei să ne ferim a da copilului carne grasă, cartofi, pâne neagră, prăjituri (farinage) etc.

III.

Desvoltarea sensurilor la oopiii se face treptat.

Toți copiii noinăscuți sânt surđi, și abia la 7—8 săptămâni îi impresionează cântările, iar la a 12-a săptămână copilul își întórce capul spre sunetul din apropierea sa. (Preyer. Die Seele des Kindes.)

Vederea de lumină intensivă face pe nounăscut a-și închide pleopele deja la 2—4 zile după naștere. În primele 12 săptămâni ochii nu ficséză regulat, pot fi și încruciați său ascunși sub pleopa superióră și alte asemenea, ceea ce dispore dela a 12-a săptămână încolo. Tot de aci încolo șcie a închide din ochi când se apropie repede de ochi vr'un obiect și în bae își închide ochii când vine apă în ei. Semnul mirării cu ochii mult deschisi și cu gura căscată se observă la a 30-a săptămână.

Ficsarea unui obiect la distanță de 1 metru se face la 7 săptămâni; surisul mamei, obiecte lucitóre le observă cu ochii în a 10-a săptămână. Intunerecui și diua se distinge la a 13-a săptămână. În săptămâna 32 copilul cunóșce sticla la distanță de 2—3 metre. La 1½ an întinde mâna după obiecte, la 2 ani distinge colorii, la 4 ani se desvoltă simțul formelor.

Gustul esistă din primele zile ale vieții, mai cu sémă al dulcelui.

Mirosul pare a fi timpuriu desvoltat căci nu vreau să sugă dela o doică cu miros greu.

Pipăitul se observă deja în primele zile, anume la atingerea buzelor, acestea încep mișcările de supt, suflarea pe ochi face să se închidă pleopele. Simțirea temperaturii esistă și la noui născuți. Pipăirea cu mânilé se observă în a 20—25 săptămână.

Mémoria adulților merge napoi până la primii 4 ani ai vieții, dar în al 4-lea an copilul își aduce bine aminte de cele petrecute în anul al 2-le al vieții sale, bine înțeles unde nu se întemplă vr'o esceptiune.

Dr. G. Crainicean

N i m i c u l .

Motto :

Intręga lume pe-acest pământ
E ca o frunză dusă de vânt.

Gr. M.

N'a mai ramas din acea ce a fost decât şiruri de oşe lipite unele de altele prin mucigai.

Ce ? incruntaţi sprincena ? şi care e cauza ? Desgustul ? ori frica că într'o di veţi trece şi dvăstre la această formă hidosă ? . . Dar bine, uitaţi din ce sunteţi compuşii ? uitaţi că aţi fost nimic, că acum decă sunteţi ceva aveţi să fiţi din nou reduşi la aceea din ce v'aţi format ?

Pământul v'a imprumutat puţină pulbere ; nu trebuie să redaţi inapoi aceea ce aţi luat ? Datorile nu se plătesc toate mai curând s'eu mai târziu ? De ce să ne cutremurăm când vedem un schelet, pe câtă vreme noi chiar suntem scheleţi, dar diferim puţin de ore ce suntem îmbrăcaţi cu o materie pentru îngrăşarea viermilor.

Atunei pentru care cuvânt să fim ambiţioşi, mândri, egoişti, aroganţi ; să ne credem a totputernici, când nu suntem stăpâni nici chiar pe noi înşine ?

De ce atâta vanitate, şi care e scopul ? Muncim, facem averi colosale şi pentru ce ? Pentru . . . pământ !

Cu ce gând sgârcitul îşi strânge averea cu atâta sîrguinţă şi o ascunde ca să nu fie zărită de nici-un ochiu îndrăşneţ ? De ce o face acăsta, căci murind nu se poate folosi de dănsa ?

Pentru ce judecătorii favorisază pe cel bogat şi pe sarac îl condamnă ? Ore legea să fie o marfă care se vinde aceluia ce dă preţul mai mare ? Nu e şi saracul compus din aceeaşi materie ca dănsul ? Nu simte şi el ? nu e şi dănsul om ?

Ore câmpiile, munţii, riurile in fine tot cea ce cuprindem cu privirea nu sînt ale noastre ? Paserile nu cântă pentru noi ? Arborii nu înfloresc pentru noi ? Nu suntem creaţi ca să ne bucurăm de farmecile lor, toţi ? De ce atunci unii să aibă prea mult şi alţii de loc ? Acăsta e o lege dreptă ? Nu ! Pe când ei petrec in mijlocul plăcerilor de tot felul, procurate prin nişte metaluri, aceia care nu le au — şi cu mai mulţi, — suferă, căci nu pot face altfel.

Dar acui să fi fost o astfel de idee, ca omienii să difere prin poziţii unii de alţii ? Cei proşti, ignoranţii, hoţii de totă mâna, in fine tot ceea ce e stupid să fie mai presus decăt omienii cinstiţi şi cu o capacitate mai superioară ? Asta e logic ? Şi pentru ce unul să fie stăpânul celuilalt ? Prin ce se deosebeşte stăpânul de sclav ? N'are aceeaşi formă, nu e tot din acelaşi lut şi nu se vor transformă iar in aceeaşi materie din care s'a compus ?

De ce să căutăm a ne deosibi de semenii noştri fie ori in ce condiţiune am fi ? după morţe, când carnea va putrezi nu vom deveni cu toţii la un fel ? vom mai căută şi atunci deosebirea de ranguri ?

Privesc acest sicriu in care s'a ingropat atâtea patimi transformate acum in oşe şi mi dîc : »Iată că bogatul nu mai se simte ofensat stând alături cu săracul ; uritul nu mai invidiază pe cel frumos, căci acum s'asemeni amândoi ; feciōra nu mai roşoşce lângă tinerul care e lipit de dănsa ; geniul e pe aceeaşi treptă cu mediocritatea ; toţi sînt amestecaţi la un loc şi nu poţi deosebi pe unul de celalalt căci la nici unul nu e scris pe frunte aceea ce a fost ; sînt de o potrivă cu toţi şi acum zac in neantul uitărei.

Aceştia dar au vieţuit, au avut patimi care ne predomina şi pe noi, au fost şi ei aceea ce suntem astăzi. S'or fi întelnit de multe ori in vieţă fără să se cunoscă pōte şi fără să şcie că vor locui in aceeaşi ladă de scânduri.

Voi toţi care aveţi ranguri nu ve fie ruşine de cei care nu le au căci in lumea morţii veţi fi cu toţii la un loc.

Gr. Mărunţeanu.

Academia Română.

— 1866—1891. —

Raport asupra activităţii Academiei Române, cu ocasiunea serbării de XXV ani a asistenţei sale, la 1/13 apr. 1891, de D. A. STURDZA, secretar general.

IX.

A v e r e a .

Averea Academiei represintă astăzi o valōre de 2.457,840 lei 60 bani şi se compune din :

1.125,840 lei 60 bani in efecte, şi

1.322,000 lei in imobile ;

s'eu :

1.772,292 lei avere de a cărei venit Academia dispune şi 676,548 lei 60 bani avere, de a cărei venit Academia nu dispune încă.

Budgetul anual s'a suit in anul 1890 la 121,985 lei 55 bani.

Veniturile provin din :

Fondurile cu destinaţiune generală (intre cari subvenţiunea dela stat 20,000 lei şi veniturile Zappa 27,337 lei 50 bani.) Lei 63.930,65.

Fonduri cu destinaţiuni speciale (intre cari dotaţiune dela stat 10,000 lei, fondul Năsturel-Herescu 16.069,25 fondul Ioan Fētu 9.732,70) » 54.850,35

Escendentul anului 1889 » 3.205,—

Cheltuelile se impart in :

Cheltueli proprii ale Academiei (personal 57,770, material 2.909) » 60.670,—

Premii, achiziţiuni, publicaţiuni, tipărituri » 32.261,25

Cheltueli din fondul Ioan Fētu » 7.204,25

Capitalisări după regulament » 21.632,20

Escedent » 217,85

Cu tot ajutorul dat de stat şi cu toate generosele donaţiuni făcute de particulari, venitul actual al Academiei este neindestulător atât pentru administraţiunea ei internă cât şi pentru dezvoltarea cercetărilor şi publicaţiunilor ei şciintifice.

Fondurile Academiei sînt următoarele :

A. — Inceputul averei Academiei este donaţiunea de 5.000 galbeni făcută de reposatul Evanghelie Zappa la 1860, la care s'a adaos legatul de 1.000 galbeni pe an făcut prin testamentul seu.

B. — La 1863 Domnitorul Alesandru Ioan I a pus la dispoziţiunea guvernului suma de 1.000 galbeni din al căror venit să se dea premii »pentru cel mai bun uvrăgiu şciintific scris in limba »română« pe care avea să-l judece consiliul superior al instrucţiunei publice. Acest fond a fost trecut la anul 1870 in stăpânirea şi administrarea Societăţii Academice.

C. — Statul a venit in ajutor Academiei chiar din anul fundărei sale, acordându-i o subvenţiune care a variat intre 10.000 şi 55.000 lei pe an, şi care pentru toţi cei 24 ani trecuţi se urcă la suma de lei 608 203,70.

D. — Atențiunea națiunii întregi fiind îndreptată asupra acestui institut de cultură, mai multe persoane, cu dor de țară și de națiune, i-au făcut donațiuni, cari astăzi compun fondurile cu destinațiuni speciale. Aceste donațiuni sunt următoarele:

1. — Ultimul vlăstar al uneia din cele mai mari și mai strălucite familii în istoria culturală a Românilor, Generalul Constantin Năsturel-Herescu, a lăsat Academiei printr'un codicil al testamentului seu jumătate din venitul moșiilor Năsturel din Teleorman și Satu nou sên Lămoteștii din Ilfov. Prin acest legat, al cărui venit anual se urcă la 32.000 lei, s'au instituit premiile anuale Năsturel de câte 4.000 lei pentru cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului și Marele Premiu Năsturel de 12.000 lei care se dă din patru în patru ani celei mai importante publicațiuni românești apărute în această perioadă de timp.

Acest legat, intrat în stăpânirea Academiei la 1877, a contribuit în foarte mare parte atât la dezvoltarea activității proprii a Academiei noastre, precum și la avântul pe care ea îl dă, prin premiile acordate, activității literare în afară de propria sa lucrare.

După Evanghelie Zappa, Generalul Năsturel-Herescu este al doilea fondator al Academiei Române. Memoria lui va fi pomenită cu pietate în toți secolii de toți Românii iubitori de cultura nămolului lor.

2. — Colegul nostru dl A. Odobescu, la 1871, a oferit suma de 1.000 lei, la care cu trei ani în urmă, la 1874, a mai adăos o altă mie, ca să constituască un premiu care să dea celei mai bune disertațiuni cuprindând: Cercetări asupra popoarelor cari au locuit țările române de-a stânga Dunării mai înainte de conștina acestor țări de către imperatorul Traian. — Acest premiu a fost acordat la 1877 dlui Gr. G. Tocilescu pentru scrierea »Dacia înainte de Romani.«

3. — Fostul nostru coleg dr. Anastasie Fētu a făcut la 1872 o donațiune de 10.000 lei, din al cărui venit să se premieze mai întâi »cea mai bună chartă științifică a României« și în urmă »alte opere de științe naturale, precum de geologia, botanica și zoologia României.

4. — La 1879 unii din membrii disolvatei »Societății Craiovene pentru cultura poporului au oferit Academiei fondul ei de 6.300 lei. Oferta a fost primită și s'a hotărât ca venitul să fie dat ca premii de câte 1.500 lei celor mai bune cărți didactice române.

5. — Prin premiile fondului Societății Craiovene Academia a câștigat puțința de a estinde influența sa directă asupra literaturii didactice, asupra școlii. Această influență câștigă inșe noue și mult mai puternice mijloce prin legatul făcut ei la 1887 de către repositatul Ioan Fētu, frate al repositatului nostru coleg și donator drul Anastasie Fētu.

Ioan Fētu a lăsat prin testament Academiei averea sa în valoare cam de 250.000 lei, parte în efecte, parte în imobile. Usufructul unui imobil și o parte din venitul aversei mobile sânt lășate în folosința văduvei repositatului. Pentru restul venitului, testamentul a dispus ca una din cinci părți să fie întrebuintată de 'Academie spre satisfacerea trebuințelor sale, iar celelalte 4 din 5 părți să se întrebuinteze spre a se procură cărți didactice cari să se împartă fără plată la elevii săraci din școlile rurale.

Ultima cugetare a acestui bărbat cu simțeminte patriotice a fost ca averea lui să fie folosită pentru dezvoltarea culturii naționale și în special pentru răspândirea acestei culturi în populațiunea satelor noastre. Academia consideră ca o sfântă datorie a sa de a îndeplini cât mai bine aceste nobile intențiuni. Până acuma, în doi ani, s'au împărțit la școlarii din

4 județe 14.663 esemplare din diferite cărți de școlă privitoare la religione, istoria națională, geografie și limba maternă.

6. — La anul 1881 frații Israel Chajem, Leon și Albert Daniel, bancheri din Iași, au făcut Academiei o donațiune de 15.000 lei, al cărui venit anual să fie întrebuintat pentru »a înavuți colecțiunile sale »privitoare la istoria patriei, fie cu chrisóve și documente, fie cu cărți vechi și manuscripte românești, »fie cu monete séu alte obiecte antice.»

7. — În același an repositatul Teodor Veissa a lăsat Academiei prin testament suma de 25.000 lei, fără a-i da o anumită destinațiune. Valórea acestei donațiuni a fost încorporată în fondul economiilor, al cărui venit serveșce la cheltuețele generale ale Academiei.

8. — Câțiva ani în urmă, la 1884, o nouă donațiune a fost făcută Academiei de repositatul Dimitrie Hagi-Vasile, care i-a lăsat suma de lei 20.000 »pentru a se da din cinci în cinci ani din venit un premiu de 5.000 lei sub numele donatorului, pentru »cea mai bună scriere imprimată în interesul comerțului.« Diferite dificultăți ivindu-se în regularea moștenirii fericitului donator, Academia d'abiá la finele anului 1887 a putut intrá în posesiunea fondului instituit. Academia a hotărât a pune la concursul înteiului premiu al acestui fond subiectul »Istoria comerțului la Români«, remánând ca pentru premiile următoare să se determine subiectele la timp.

9. — O donațiune de același fel ca cea precedentă a făcut Academiei la 1885 repositatul G. San-Marin, instituind un fond de 10.000 lei, din al cărui venit să se dea premii cari vor purtá numele donatorului. Academia a hotărât ca aceste premii să fie de câte 1.500 lei, la fiecare trei ani, și să se dea la publicațiuni privitoare la economia națională.

10. — Repositatul bancher din Iași Iacob Neuschotz a lăsat instituțiunii noastre suma de 20.000 lei, al cărui venit să fie afectat »pentru premii autorilor de opere ce după aprecierea Academiei se vor »admite ca bune și folositoare.« Academia a instituit din veniturile acestui fond premiul bienal Neuschotz de câte 1.500 lei.

11. — Academia a fost adânc mișcată primind o donațiune foarte însemnată prin valórea ei morală. Dl Alesandru Constantin Bodescu, român din Basarabia, dorind a contribui la înălțarea culturii românești acolo unde acesta este cu puțință, a făcut Academiei o donațiune de 2.000 ruble. S'a instituit din această donațiune un fond purtând numele donatorului, iar venitul fondului s'a destinat unui premiu cincenal de 1.500 lei.

12. — La 1885 Academia a avut durerea de a perde pe unul din cei mai zeloși din membrii sei corespondenți, pe drul M. G. Obedenaru, bărbat învêțat, care totd'auna a dezvoltat o neadormită activitate pentru a procura Academiei documente istorice și alte materiale științifice.

Acest bărbat distins, răpit patriei în flórea vârstei, a voit ca să contribuască și după trecerea lui dintre noi la dezvoltarea culturii naționale, căreia își destinase viéta. Spre acest scop a lăsat Academiei totă averea lui în valóre de aproape o jumătate de milion de lei, dispunând prin testament ca usufructul acestei averi să fie al văduvei sale și al fratelui seu mai mic, cât vor trăi. Nobleța simțemintelor din cari au pornit aceste dispozițiuni se arată de sine. Doctorul Obedenaru și-a câștigat în 'Academia Română locul de onóre lângă Evanghelie Zappa și Generalul Năsturel-Herescu, cât timp va trăi această instituțiune națională.

13. — Reposatul Teodor Macinea, fost profesor la școala comercială din Craiova, prin testamentul său dela 3 ianuarie 1890, a lăsat Academiei casele sale din Craiova în valoare cam de 80.000 lei.

14. — Inchei enumerarea donațiilor făcute Academiei cu acea care este datorită generosității unei femei. Domnița Alina Știrbei, după mai multe acte de generositate către diferite instituții de cultură ale țerei, a făcut Academiei o donație de 200.000 lei, care constituie »Fondul Princesa Alina Știrbei.»

Generoasa donatoare a hotărât prin actul său de donație ca cea mai mare parte din venitul fondului să fie întrebuințată pentru publicații privitoare la istoria Românilor. »Am crezut, dice donatoarea, că e bine »să dau acestei donații o destinație mai mult »istorică, fiind că cunoștința exactă și amănunțată a »istoriei naționale este fundamentul adevăratului pa- »triotism, care pricepând binele și progresul sevrșit, »relele și nevoile suferite, arată cetățenului calea ce »trebuie să urmeze cu încredere și cu siguranță.»

Studiile istoriei noastre naționale vor câștiga prin această fundație un puternic și vecinic sprigin, iar Academia Română se va pute apropia din ce în ce mai mult de realizarea unuia din principalele scopuri pe cari le urmărește: adică de înălțarea cunoștinței istoriei Românilor, așa încât, ca într'o adevărată oglindă, să vedem într'nsa trecutul cel greu prin care nămul nostru a ajuns la starea lui de astăzi și să luăm din ea învățăminte și tărie sufletescă pentru a lucra și lupta mai înainte la îndeplinirea misiunii civilizatoare care ni s'a încredințat de providință, când marea și nemuritoare cetate a Romei a trimis la gurile Dunării și în Carpați vlăstarul puternic din care a crescut nămul românesc.

X.

Concluziune.

În această scurtă ochire retrospectivă am redeșteptat în aducerea noastră aminte fazele principale prin cari a trecut Academia Română în decursul celor dintei 25 ani de existență, cari se incheie astăzi; am amintit principalele curente de idei și preocupările cele mai însemnate cari au condus lucrările Academiei noastre în acest prim pătrar de secol de existență și activitate; am arătat lucrările și publicațiile de căpătenie cari sunt rodul acestei activități.

Academia se presintă astăzi cu următoarele publicații:

- a) 46 volume Anale, în cari se cuprind 155 memorii, notițe și comunicări științifice;
- b) 14 volume publicații despre limba română: dicționar, gramatică și texte vechi;
- c) 10 volume opere de ale vechilor istorici români, Cantemir, Miron Costin, N. Bălcescu;
- d) 5 volume studii și colecțiuni de obiceiuri și de literatură poporană a Românilor;
- e) 7 volume traduceri din autori clasici latini și greci;
- f) 17 volume cuprindând 9.603 documente istorice privitoare la relațiile mai ales externe ale Românilor din secolii XII—XIX;
- g) 5 volume de studii istorice de Eudoxiu Hurmuzaki.

Academia se mai presintă cu o bibliotecă de peste 40.000 volume de cărți tipărite cari cuprind aproape totă literatura necesară pentru studiile istoriei naționale, cu o colecție de peste 900 volume manuscrise, cea mai mare parte românești; cu o colecție de peste 20.000 documente vechi românești din țără, aproape toate originale și nepublicate; cu o bogată colecție de portrete, stampe și charte geo-

grafice vechi, toate de cea mai mare valoare pentru istoria noastră; în fine cu o bogată colecție numismatică românească.

Aceste publicații și colecțiuni sunt o dovadă materială a activității Academiei noastre. Națiunea a pus mari speranțe asupra instituției din care avem onoare a face parte; ea a urmărit de aproape lucrarea noastră, și putem avea mulțămirea că lucrarea și străduințele noastre au câștigat acestei Academii încrederea tuturor Românilor iubitori și zeloși pentru cultura nămului lor. Ce dovadă mai eclatantă poate fi pentru acesta decât cele 16 donații cari se redică la o valoare aproximativă de 1.800.000 lei și cari au fost încredințate Academiei tocmai pentru că acele suflete generoase aveau o deplină încredere că avutul lor va fi întrebuințat în modul cel mai bun pentru înălțarea culturii nămului românesc.

Aceste donații sunt, domnilor colegi, dovăda cea mai elocventă și foarte măgulitoare pentru Academie și pentru acei cari au lucrat și lucrăză pentru buna ei dezvoltare, pentru imputernicirea și lărgirea din ce în ce mai mult al cercului activității ei.

Dela începutul ei și până astăzi Academia noastră a avut 58 de membri activi, dintre cari câtorva nu le-a fost cu puțință a lua parte directă la lucrările sale. Dintre aceștia 23 au încetat din viață, după ce fiecare în puțință sa a lucrat pentru cultura acestui năm românesc, atât de amar apăsător secolii îndelungați sub greutatea vremilor și sub puterea vrăjmașilor.

Să ne aducem aminte cu pietate în această zi de serbătoare de acești membri ai tinerei noastre instituții, să le binecuvântăm numele și memoria și dela dănsii să luăm tărie, noi cari suntem încă în această luptă nobilă pentru știință, pentru lumină, pentru cultură.

Națiunea românească întregă are privirile ațintite asupra noastră, ea așteptă lumină dela Academia română; ea ne ajută și ne însuflețește.

Participarea Augustilor nostri Suverani și a principelui moștenitor la lucrările noastre, interesul viu ce Ei pōrtă acestei instituții naționale, sunt un stimulent mai mult pentru a mări activitatea noastră.

Să lucrăm dar și să încuragăm lucrările celor ce muncesc și cugetă pentru Români, ca astfel să rămănem în Orientul Europei totdeauna un focar netăgăduit și influent de cultură și să întărim credința și convicțiunea tuturor, că Români sunt la Dunărea de jos cei mai energici muncitori în domeniul științelor și al artelor, cei mai neobosiți propagatori ai civilizației.

Casino la Nizza.

— Veți ilustrațiunea pe pagina 341. —

Nizza, baie de mare în fundul Franciei, are multe frumuseți ademenitoare, atât prin poziția sa, cât și prin mâna artificiosă. Una din cele mai admirabile frumuseți este de sigur casinul clădit pe pilastri în mijlocul mării, la care duce o punte.

Casinul a fost clădit de o societate engleză în 1880, dar în 1883 a ars. Fiind asigurat la două societăți, s'a clădit de nou și acuma iarăș e decōrea Nizei.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șolri literare și artistice. *Carmen Sylva* a scris un roman nou, al cărui subiect e scos din societatea naltă bucureșcenă. — *Di Gion* va scōte în curēnd

de sub presă un volum de studii istorice, din epoca fanarioților. — *Dl. A. Vlăduță* va scote la tómnă a doua ediție din poeziile sale. — *Scrierile lui Cogălniceanu* se vor arangia pentru tipar de un comitet compus din dnii Hașdău, Urechia, Odobescu și alții.

— *Dl. Ștefan Muntean*, suboficer c. și r., a publicat la Brașov »100 doine și strigături culese din gura soldaților români din Țera-Ardealului.« — *Bustul lui A. Tr. Laurianu* va fi trimis în câte 8 exemplare liceelor din România. — *Din tablourile dlui Th. Aman*, cunoscutul pictor bucureștean, ministerul de culte și instrucțiune publică al României a cumpărat câteva spre a le da pinacotecilor din Iași și București. — »*Inteția dragoste*«, roman de I. Turghienef, a apărut și 'n limba română, la Roman, tradus de dl E. Voinov.

Concours literar. La concursul literar al Asociațiunii transilvane s'au prezentat următoarele lucrări: 1, Concurs deschis: o colecțiune de poezii populare inedite, de Daniil Almaș; 2, Un tractat istoric fără titlu; 3, O lucrare economică fără titlu; 4, O colecțiune de povești ardelenesci; 5, O lucrare intitulată: »Higiena copilului dela naștere până la anul al 7-le al etății«; cu alt motto; 8, O colecțiune de colinde, colăcărute, cânturi, strigături, proverbe și ghicituri mai însemnate; 9, O colecțiune de povești. Comitetul Asociațiunii a ales pentru esaminarea acestor lucrări o comisiune în persoanele dlor dr. Il. Pușcariu, Z. Boiu, I. Popescu, I. V. Russu și dr. I. Crișan. Incât comisiunea alésă va afla de trebuință, întregirea sa prin membri esteri va face la timpul seu propunerii comitetului.

Statua lui Cogălniceanu. Cetim în »Universul« că consiliul comunei Iași a votat, în ședința dela 5/17 iulie, suma de 2000 lei, pentru a fi subscrisă în listele ce se vor formă de comitetul inițiativei particulare, pentru ridicarea unei statui marelui bărbat Mihail Cogălniceanu; acésta în urma propunerii dlui consilier At. Gheorghiu. La Iași s'a și constituit un comitet pentru ridicarea statuei. În fruntea comitetului se află Mitropolitul Moldovei, vicepreședinți primarul Iașului C. Langa, rectorul universității W. C. Ilian și deputatul A. Vizanti. Comitetul se compune din 20 persoane, aparținând tuturor grupărilor politice.

Episcopii și vicarii români din Maramureș. Acesta e titlul unei disertațiuni, ce dl Titu Budu, administrator vicarial în Maramureș, a publicat la Gherla în tipografia diecesană. Lucrarea e interesantă atât din punct de vedere bisericesc, cât și din cel istoric național, căci vîrsă o lumină asupra trecutului românilor din Maramureș. La sfîrșitul broșurei se reproduc și câteva documente istorice de mare însemnătate. Autorul a făcut un bun serviciu literaturii române.

»**Tratatul hólelor acute infectátore**«, anunțat deja prin diarele noastre românești, a eșit de sub tipar. Se află de vîndare singur numai la autor sub adresa: Simeon Stoica, medic cercual în Rodna-vechie (Ó-Radna) comit. Bistrița-Năsăud. Prețul 1 fl. și espedarea poștală 10 cr.

Diariistic. *Revista Catholică* a dlui dr. Vas. Lucaciu anunță în nr. seu din urmă, că-și suspende eșirea, deocamdată pe un timp nehotărît. — *Noul Timp*, diar politic săptămânal a apărut la Bêrlad. — *Poșta Rurală*, revistă lunară pentru săteni, a apărut la București.

Niculescu, o distinsă absolventă a clasei de violă a Conservatorului din București, va merge la Viena, unde va continuă studiile de violă, piano, contrapunct și compoziție. — *O piesă alui Cogălniceanu*, unul din întemeiătorii teatrului român, se va jucă în viitorea stagiune a Teatrului Național din București. — *Dșóra Aurelia Catanco* va fi primadona operei italiene, care va cântă ierna viitóre la București.

Concert la Blaș. Ađi sâmbătă la 1 august se arangéză la Blaș un concert cu scop filantropic în sala de gimnastică, cu programa: 1, R. Schumann: »Viéța țigănescă«, cor miest cu soluri. 2, Er. Chopin: »Polonaise«, Cis moll pian solo esec. de dra Melania Brêndușan. I. Mureșan: »Capriciu«, F-moll pian solo esec. de dra Melania Brêndușan. 3, G. Donizetti: »Adio«, duet, sopran și bariton, esecutat de dna Cornelia Deac și dl Traian Mureșan. 4, I. Mureșan: »Mă-năstirea Argeșului«, baladă, cor cu soluri. Solurile esecutate de dnii: Aron Papiu, dr. Victor Szmigelski și Traian Mureșan. 5, Cântec solo bariton esec. de dl Traian Mureșan. 6, I. Mureșan: »Doina iubirei«, poezie de V. Alecsandri, cor miest cu soluri. Solurile esecutate de dómna Cornelia Deac și dl Aron Papiu. Conducător Iacob Mureșan. După esecutarea programei petrecerea se va continuă în sala otelului »Univers.«

Junimea teologică din Beinș și giur, invită la »Concertul« împreunat cu dans, ce-l va arangia duminecă la 2 august st. n. 1891 în sala »ospétăriei opidane« de acolo. Venitul e destinat pentru șcôla de fetițe din Arad, inactivată în tómnă anului 1890, și pentru șcôla gr. or. din loc. Simeon Cornea, președinte; George Papp jun., cassar; George Lupșa, controlor. Ofertele marinimóse (se primesc cu mulțumită și au a se trimite la adresa dlui cassar, care dimpreună cu suprasolvirile se vor evită pe calea publicității. Programa: 1, »Motto.« 2, *Cuvînt de deschidere* rostit de președintele Simeon Cornea, cler. abs. 3, a) »Serenadă« de Marthner; b) »Crénga ruptă« de J. Vidu, esecutate de corul vocal sub conducerea lui George Pop jun., cler. abs. 4, »Sila«, poezie de C. Boliac, declamată de George Papp jun. cler. abs. 5, »Doină doiniță« de Vorobchievici, esecutată de corul vocal. 6, »Necesitatea conservării obiceiurilor religioase naționale ale poporului român«, disertație de Simeon Cornea, cler. abs. 7, »Cisla«, de C. Porumbescu, esecutată de corul vocal. 8, »Canțoneta«, monolog de V. Alecsandri, predată de George Lupșa, cleric c. II. 9, »Cântec de primăvără« de C. Porumbescu, esec. de corul vocal. 10, »Importanța limbii materne la cultivarea unui popor«, disertație de A. Horvath cleric c. II. 11, »Adio pădurii« de Mendelsohn, esecutat de corul vocal.

Concert la Orăștie. Corul teologilor dela seminarul Andreian din Sibiu a arangiat în Orăștie, la 14/26 iulie a. c. st. n., un concert în sala dela otelul »La leu« (Csôsz) cu următorul program: 1, a) »Dorirea«, cor de Attenhofer; b) »Die versunkene Krone« cor de H. Bönicke. 2, »Frühlingsglaube«, solo pentru o voce de bas de Fr. Schubert. 3, »Viéța Țiganilor«, cor cu acompaniare de pian de R. Schumann. 4, »Cu trupul«, solo de bas cu acompaniare de cor de G. Dima. 5, »Potpourri de cântece românești«, arangiat pentru pian de I. Mureșan. 6, a) »Nóptea«, cor de Fr. Schubert; b) »Sunt soldat«, cor de G. Dima. 7, a) »Séra de Crăciun« de F. v. Holstein, cântec pentru o voce de bas cu acompaniare de pian; b) »Șcii tu mândră«, de G. Dima, cântec pentru o voce de bas cu acompaniare de pian. 8, a) »Serenadă«, cor de Marchner; b) »Hora plóia«, cor de G. Dima.

Concert și teatru 'n Oravița. În 1 august st. n. a. c. adecă în điuva S. Profet Ilie, cu ocaziunea con-

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șoiri teatrale și musicale. *Artistului Ștefan Iulian* i-a votat camera României un ajutor de câte 400 lei pe lună, pe tot timpul hólei sale. — *Dșóra*

sacrării bisericeii gr. cat. din Oravița rom., corul vocal gr. c. de acolo, sub conducerea dlui învățator I. Bogdan, va aranja o producțiune festivă, concert și teatru, în sala teatrală din Oravița montană. Programa: I. Concertul. 1. »Iată ziua triumfală«, cor bărb. de Humpel. 2. »Rentôrcerea victoriôsă«, cor micst de H. Bianki. 3. »Numele teu«, cor bărbătesc. II. Teatru. 4. »Bărbații Fermecați«. Comedie-operetă, originală-națională în 3 acte de M. Pascali. Persône: Mangosescu, pitarul boerului bătrân dl Costa Voda; Chefferița, soția lui dra Maria Măgurian; Maria, fată în casa lor dra Ecaterina Bogdan; Cheftea, bucatar dl George Măgurian; Breazu, vizitiu dl Ioan Dure; Calin Curea, cismar dl I. Bogdan; Ilinea, soția lui dra Floré Bogdan; Zagura, fermecator dl Ioana Paleu. Terani, țerance.

Corul vocal al plugarilor din Cuvesti, aprôpe de Lipova, a arangiat la 9/21 iunie, sub conducerea învățatorului George Tomi o serată de cântări, cu următorea programă: Cuvânt de deschidere, rostit de învățatorul dirigent George Tomi; Motto: Salutarea, cvartet; Calumnie despre fete, poesie de Iosif Vulcan, declamată de coristul A. Popovici; Tricolorul, cvartet; Ce ne mai lipsește, poesie de Iosif Vulcan, declamată de coristul V. Butan; Frunđulița, cvartet; Despre creștere, disertație de G. Tomi; Dimbovița, cvartet; Șcii tu, cvartet; Scerrișul, poesie declamată de coristul N. Avramovici; Dulce-i viața, cvartet; Calicul, poesie de Iosif Vulcan, declamată de coristul Titu Teșan; Sus opină, cvartet de I. Vidu; Toma Alimoș, baladă populară, declamată de G. Tomi; Doină doiniță, cvartet. Urmă jocul până 'n ți.

Concert și teatru în Varadia. Reuniunea de cânt și musică »Unirea« din Varadia, aprôpe de Oravița, a arangiat acolo în luna trecută un concert, sub conducerea dlui R. Iorgovici, cu următorea programă: 1. Motto: Uniți să fim în eugete; 2. Iată ziua triumfală, cor bărbătesc de Humpel; 3. Rugăciune, duet cu solo de Chiricescu; 4. Rentôrcerea gloriôsă, cor micst de Bianchi. Apoi s'a jucat comedia »Vlădușul mamei« de Alecsandri. Publicul s'a imprășciat foarte mulțumit. *

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericești și școlare. Dl Ioan Crăciun-Vasilici a dăruit bisericeii gr. or. din Lueriu doue rënduri de vestminte în preț de 100 fl., iar pentru zidirea școlei de acolo iarăș 100 fl. — *In gimnaziul superior din Cernăuți* au fost în incheierea anului școlar 674 școlari; din aceștia 311 evrei, 104 români, 89 ruteni, 79 poloni, 66 germani. — *In pedagogiul din Cernăuți* au fost în anul trecut 160 studenți, și anume 29 germani (8 evrei,) 61 români, 60 ruteni (11 gr. c.) și 10 poloni.

Darul dlui dr. Aurel Maniu. Amu publicat și noi, că comitetul Asociațiunii transilvane a publicat un concurs la 14 stipendii de câte 50 fl. pentru elevele mai sărace din internatul dela școlă de fete din Sibiu a Asociațiunii transilvane, și că 4 din acele stipendii au fost dăruite de dl dr. Aurel Maniu notar public în Oravița. Acuma aflăm din »Transilvania«, că generosul filantrop nunumai în acest an dăruiește suma de 200 fl. pentru școlul numit, ci s'a oferit a contribui, până când va fi în viață, în fiecare an aceeaș sumă la susținerea școlei, cu condiția ca până când va cere trebuința, aceea să se impartă ca ajutôre de 50, 100 sêu 200 fl. printre elevele din internat mai sărace, iară când astfel de ajutôre nu vor mai fi necesare, să se întrebuinteze spre alte scopuri ale școlei. În timpul materialist de acuma, când en-

tusiasmul nobil a devinit atât de rar, fapta generôsă a dlui Maniu merită recunoștința și mai mare, pe care tot românul i-o și aduce cu stima cea mai adâncă. La mulți ani!

Concursuri școlare. Comitetul Asociațiunii transilvane publică doue concursuri: unul pentru ocuparea la 1 septembrie n. a unui post de învățator pentru istorie și geografie cu studii principale la școlă civilă de fete a Asociațiunii, plata cu cvartir 750 fl.; altul pentru un post de guvernantă în internatul de fete al Asociațiunii, cu remunerațiune anuală de 200 fl. și întreaga întreținere.

Consistoriul arhidieceșan din Sibiu face cunoscut, că tinerii, cari doresc a fi primiți ca elevi noi ai seminarului arhidieceșan în secțiunea teologică ori pedagogică, au a-și înaintă cererile la consistor prin oficiile protopopești negreșit până la 1 august v. c., cei primiți vor avé a se presentă în institut la 31 august v. c. pentru a se supune la o vizitare medicală. La inmatriculare fiecare elev are să depună tacsă seminarială de 100 fl. pentru anul întreg și 2 fl. pentru bibliotecă. Elevilor mai săraci li se concede a plăti tacsă seminarială în 2 rate de câte 50 fl.

Pensionarea învățatorilor. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a presentat dietei un proiect pentru modificarea legii din 1875 despre pensionarea învățatorilor și institutorilor dela școlile populare și dela asilele de copii și pentru ajutorarea vèduvelor și orfanilor acelora. Conform modificării propuse, în viitor și învățatorii și învățătorele de școlile de practică dela preparandii, dela instituțiunile umanitare, dela școlile inferiôre de comerț și industrie, precum și dela tôte școlile, care fac parte din instituțiunile populare de învățământ, vor avé drept la pensiune. După serviciu de 10 ani pensiunea va fi de 40%; după 40 de ani pensiunea va fi egală cu plata.

CE E NOU?

Hymen. Dl Victor Szeremi, absolvent de teologie în diecesa gr. c. de Oradea-mare, s'a logodit cu dșora Iulia Christian, fiica dlui Ioan Christian, paroc și protopop în Poceiu. — Dl Ioan Nitu Pop, candidat de profesor, și dra Rosalia Mureșan, se vor cunună la 9 august în Budaș. — Dl Alessiu Hossu, proprietar în Restolci, s'a logodit cu dșora Laura Calin din Petrova. — Dl dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-Albă, s'a fidanțat cu dșora Ludmilla Biesz de acolo. — Dl George Șandoru și dșora Măriôra Grozav s'au fidanțat la Orșova în 28 iunie. — Dl Sever Barbu și dșora Eugenia Moldovan s'au logodit în 4/16 iunie în Sighișôra. — Dra Victoria I. Popovici din Brașov și dl Constantin I. Șeicărescu din Călărași (România) ș-au serbat cununia duminecă, în 7/19 iulie c. — Dl Simeon Brânzeiu, comerciant, s'a logodit cu dșora Valeria Gamber la Orșova.

Șciri personale. Mostenitorul tronului român, după informațiunea diarelor române și străine, a renunțat cu totul la planul d'a se căsători cu dșora Elena Văcărescu; se dice că prințul Ferdinand va luă de soție pe fiica principelui de Edimburg. — Dl dr. Victor Babeș a plecat la Londra să ia parte la congresul de bacteriologie; acolo dsa va espune mai multe lucrări și descoperiri ce a făcut; apoi va merge la Paris, unde a fost trimis de ministerul cultelor să asiste la congresul de igienă. — Dl I. Lupul, deputat în dieta Bucovinei, a fost ales de dietă în delegațiunea imperială. — Dl Emil Ghica, ministru plenipotențiar al României la Petersburg, va trece la Viena în aceeaș calitate, în

locul dlui T. Văcărescu. — *Di Schwennehagen*, redactor al ziarului »Kreuzzeitung« din Berlin, va pleca zilele aceste la Praga pentru ca să țină o conferință în folosul ligei culturale a Românilor și în favorul românilor din Ungaria. — *Dnii Eugen Simon, George Rat, George Tăran, Iosif Danciu și Ioan Crăciunel* au fost numiți practicanți de poștă și telegraf.

Petreceeri de vără. *La Solca*, în Bucovina, Societatea academică »Junimea« din Cernăuți a aranjat mercuri la 29 iulie n. serată cu dans, în sala societății pentru infrumșetarea Solcei; președintele comitetului arangiator a fost dl Emilian Cozub c. r. pretor districtual, președintele societății e dl Petru Ionescu. — *La Cut* în Ardeal se va aranja la 2 august n. petrecere de vără însoțită cu o producțiune de diletanți, în salele școlii de acolo; venitul e destinat fondului școlar de acolo; președintele comitetului arangiator e dl Ioan Bitea, cassar dl Ioan Dicu Decan. — *Timereea română din Turda* va aranja în 8 august n., cu ocaziunea adunării generale a despărțământului Asociațiunii transilvane, petrecere de vără, în otelul »Corona« din Turda. Președintele comitetului arangiator e dl Silvestru Moldovan, vicepreședinte dl Eugen Pățean, secretar dl Rem. Ramonțian, cassar dl Cornel Mesaroș, controlor Sim. Nicora.

Dela dietă. Desbaterea proiectului de lege pentru introducerea administrațiunii de stat în comitate înainteză foarte greu. Discuțiunea generală s'a încheiat înainte cu vr'o două săptămâni și proiectul de lege a fost admis pentru desbaterea specială, cu mare majoritate; dar apoi la discuțiunea pe paragrafe stânga extremă s'a înscris în massă la cuvânt, séu cum se ăice cu termen parlamentar: a început să facă obstrucțiune, va să ăică: atăția au să tot vorbescă, încât desbaterea să nu se pôtă încheia în sesiunea acésta și astfel proiectul să nu pôtă deveni lege. În ședința din sâmbăta trecută ministrul justiției a prezentat proiectul de lege despre jurisdicțiunea Curiei în afacerile electorale. Competența Curiei în acésta materie va avé o durată de 8 ani.

Repansul de duminéoa s'a introdus în duminéca trecută în tóra țera. Conform legii noué atât prevăliile, cât și atelierile, numai până la 11 și 12 ore din ăi pot fi deschise. De-ací 'neolo nu mai este iertat nici a lucră, nici a vinde nimica, afară de mărfurile erariale. Dar fiind că legea, ca mai tôte câte se fac în dieta Ungariei, nu e precisă, în multe locuri s'au produs confuziuni și mulți industriași și comercianți au fost globiți.

Esposiția din Timișóra s'a deschis în duminéca trecută, la 19 l. c., cu mare solenitate, de cătră protectorul ei ministrul de comerț Gavril Baross, carele a ținut și o cuvântare, accentuând că esposiția are și însemnătate politică și că e cea din urmă ce se arangéză în provincie, căci apropiându-se mileniul Ungariei, la Budapesta se va arangia o esposiție pentru țera intrégă. Esposiția cuprinde mai cu sémă obiecte bănățenești, între ele — fireșce — și românești; dar și alte ținuturi sânt reprezentate, mai cu sémă secuimea.

Solri sourte. În comuna *Er-Girolt*, comitatul Selagiu, la propunerea țeranului Ioan Moise, s'a înființat o societate de reținere, ai cărei membrii s'au obligat a nu mai bé rachiu; cel-ce va călcă opréla, va fi espus disprețului public; pré bine. — *Guvernul austriac* a mai trimis la institutul de bacteriologie din București un copil mușcat de un căne turbat; el e fiul unui mare proprietar din Galiția. Se șcie, că astă iernă guvernul austriac a mai trimis în institu-

tul dlui dr. Babeș mai mulți ómeni mușcați de căni turbați din Bucovina, cari acolo s'au și vindecat. — *Timereea universitară maghiară din Budapesta* a scos la lumină respunsul seu de mult anunțat la memorandumul studenților români dela universitatea din București; respunsul acesta se va traduce și 'n limba germană și franceză. — *Cel din urmă Jagello*, prințul dr. Ignatiu Jagello, din renumita familie domnitóre peste Litvania a Jagellonilor, a murit la Glodno; el a fost cunoscut mai cu sémă pentru lucrările sale asupra colereii în Egipt.

Neorológe. *Elena Tordășan n. Rațiu*, soția protopresbiterului Alesandru Tordășan din Alba-Iulia a reposat acolo la 6/18 iulie în etate de 53 ani. — *Maria St. Iosif*, fiica dlui Stefan Iosif, director gimnasial emerit în Brașov, a reposat la 9/21 iunie, în etate de 18 ani.

Ghicitură de șac.

De Mariți Neagoe.

	me	tă			ași	Pă-	
Tó	fe	scum	tea	ta,	vi-	le	când
pei	nóp-	le	res-	Su	nă	cân	suri
	tra	La			gre	din	
	mai	la			fle	ași	
ra!	ta,	Si-	n'ași	i	Ș'a	s'ar	cep-
on.	ea	sbu	De	des-	des-	tul	poi.
	G.	cep				când	ta;

Se pôte deslegă după promenada calului.

Termenul de deslegare e 20 august. Ca totdeuna și de astadată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea șaradei din nr. 13:

»Sul—fina — sulfina.«

Deslegare bună primirăm dela dșórele Elena Olariu, Amalia Pop, Nina Popescu.

Premiul l'a dobândit dșóra Amalia Pop.

Poșta redacțiunei.

Indreptare. În poșta redacțiunii din nr. trecut s'a vërit o greșelă de tipar care schimbă cu totul înțelesul. Anume în și-rlul al șeptele, în loc de „a/fel“ s'a cules „astfel.“

Călinđarul șeptemănei.

Đia șept.	Călinđarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumin. 6 după Rusáli	Ev. dela Mateu 9, gl. 5, a inv. 6		res. ap.
Duminéca	21 Par. Simeon și Ioan	2 Portiuncula	4 40 7 31
Luni	22 † Muc. Maria Magd.	3 August	4 41 7 30
Marți	23 M. Trof. și Teof	4 Dominica	4 42 7 29
Mercuri	24 Mart. Christina	5 Osvald	4 43 7 27
Joi	25 † Adorm. S. Ana	6 † Sch. la faț.	4 45 7 26
Vineri	26 Mart. Ermolea	7 Ulrica	4 46 7 24
Sâmbătă	27 † Mart. Panteleimon	8 Chiriac	4 47 7 23

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULOAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.